

- g. *Andromeda-Sphagnum* ass.
- h. *Rubus chamaemorus-Sphagnum* ass.
- i. *Empetrum nigrum-Sphagnum* ass.

Uit het voorgaande volgt, dat de florist in Jotunheimen zijn hart kan ophalen! Ditzelfde geldt echter voor het Laplandse district van Skandinavië, waar men in grote lijnen dezelfde associaties zal aantreffen.

Wie ooit Jotunheimen bezoekt, moet niet verzuimen ook even naar de fjord van Geiranger te gaan. Deze tocht is biologisch gezien zeer belangwekkend, omdat men gedurende de laatste kilometers een afdaling van ongeveer 2000 meter beleeft, hetgeen natuurlijk wederom gepaard gaat met het passeren van alle in dit artikel genoemde gordels met hun associaties. Men komt dan in zeer korte tijd uit een zuiver arctisch gebied in het milde klimaat van de fjord, dat door de golfstroom langs de kust zo gunstig beïnvloed wordt. Terwijl ik voor de afdaling nog met een dikke trui aan liep, lag men langs de rand van de fjord genoeglijk te zonnebaden.

Van Geiranger trekken we noordwaarts langs de „arctic highway”, de enige verkeersweg die door Noorwegen naar het uiterste noorden leidt en die bij Kirkenes aan de Noors-Russische grens eindigt. Dit is route no. 50, die ons tussen de poolcirkel en Narvik o.m. naar het natuurmonument Junkerdal voert, waarover ik in het volgende artikel een en ander zal vertellen.

Enkele vogelwaarnemingen uit de jaren 1950-1954

door J. de Jonge (Groningen)

In Januari 1950 toonde de conservator van het Natuurhistorisch Museum te Groningen mij een exemplaar van de GOUDLIJSTER, die zich in de vorige herfst in het noorden van de provincie Groningen doodgevoegen had.

Op 19 Maart '50 zijn er ongeveer 30 ROTGANZEN op de kwelders bij Dokkumer Nieuwezijlen.

Op 20 Aug. '50 zien we een jonge VISAREND bij het landgoed Oldenhof nabij Blokzijl.

Op 26 Nov. '50 twee SNEEUWGORZEN bij de Dokkumer Nieuwezijlen.

Op dezelfde dag en plaats nemen we het merkwaardige verschijnsel waar dat een zeehond, die door de vaargeul zwemt, blijkbaar een massa vis naar boven jaagt, waarop aanstonds een troep KOKMEEUWEN komt aanvliegen en krijsend de zeehond volgt op zijn tocht onder water.

Op 26 Dec. '50 zien we bij Zoutkamp een SMELLEKEN, een mann. en een vr. BLAUWE KIEKENDIEF, honderden FRATERTJES en enkele SNEEUWGORZEN.

Op 15 October '51 zien we bij Nieuw Statenzijl aan de Dollart 1 SLECHT-VALK die trouwens in het winter-halfjaar aan het wad een vrij veelvuldige verschijning is blijkens de vele vraatresten, waarbij schoudergordel, borstbeen en vleugels met elkaar verbonden blijven. Twee maal zien we een troepje VLAAMSE GAAIEN, resp. 6 en 3 ex. „verkeerd” trekken, n.l. langs de zuidelijke oever van de Dollart naar het oosten. Verder zagen we 1 juv. ASGRAUWE KIEKENDIEF, 1 SMELLEKEN en minstens 1000 KLUTEN.

Op 1 Nov. in de bossen van Norg (Dr.) een paar ZWARTE SPECHTEN.

Op 24 Febr. '52 zagen we een IJSEEND bij de Dokkumer Nieuwezijlen. Deze soort krijgen we hier slechts bij hoge uitzondering te zien.

Op 13 April '52 twee BLAUWBORSTJES in de Spartina op de Zoutkam-

perplaat. Blijkens de baltshandelingen van het mannetje en op grond van het feit dat we op 27 April weer een ex. waarnamen, mogen we aannemen dat het paartje er gebroed heeft. In Mei '52 doet een paartje EUROPESE KANARIES een poging tot vestiging op „De Wolf” bij Haren (Gr.). Helaas is het bij de nestbouw gebleven. Voorgoed verdwenen zijn ze vermoedelijk niet en waarschijnlijk zijn ze ook in 1953 weer in deze buurt geweest.

Op 3 Maart '52 constateren we dat de ORTOLAAN in de omgeving van Ter Apel een veel voorkomende soort is.

Op 5 Aug. '52 een paar KLEINSTE STRANDLOPERS op de bazaltglooiing langs de dijk bij Zoutkamp.

Op 7 Sept. '52 enkele STEENLOPERS en enkele KROMBEKSTRANDLOPERS bij Zoutkamp. Beide soorten zien we maar weinig aan deze kant van de Waddensee. De kleinste strandloper is een nog veel zeldzamer verschijning.

Op 19 October '52 een — vermoedelijk juv. — ex. van de ZEEAREND bij Nieuw Statenzijl. Verder ook weer 1 SMELLEKEN.

Op 28 Oct. '52 constateren we nog de aanwezigheid van enkele BOERENZWALUWEN in Groningen. Op 2 Nov. blijkt er nog een ex. te zijn.

Op 9 Nov. '52 zien we 2 APPELVINKEN op „De Wolf”. Ze hebben hier vrijwel de hele winter rondgescharreld.

Op 25 Maart '53 zien we 2 GOUDVINKEN op „De Wolf”.

Op 16 Mei zingt er een GOUDVINK in de Appelbergen, 10 km ten zuiden van Groningen. Het lijkt er dus op dat deze soort ook in de provincie Groningen broedt. Het landschap is overigens typisch Drents.

Op 17 Mei '53 constateren we opnieuw dat de BOOMKLEVER broedvogel is bij Ter Apel. Ook zien we weer veel ORTOLANEN.

Op 5 Juli '53 scharrelen er een aantal KUIFMEZEN rond op „De Wolf”. De soort broedt hier niet. We mogen wel aannemen dat het hier in hoofdzaak jonge dieren betrof die op zoek waren naar een eigen territorium.

Op 6 Sept. plm. 10 KLEINE STRANDLOPERS bij Zoutkamp.

In September en October geregeld KRUISBEKKEN op „De Wolf”.

Op 23 Dec. '53 2 GOUDVINKEN in het Staatsbos bij Gasselte.

Op 28 Dec. '53 zien we bij Zoutkamp 4 EIDEREENDEN, 1 GEOORDE FUUT, 1 WATERRAL die zich tot op enkele meters liet benaderen, 1 DODAARS en nog 1 KLUUT.

Op 10 Jan. '54 vrij veel GOUDVINKEN in het Noordlaarderbos en op 24 Jan. '54 2 ex. op de Esserweg bij Groningen.

Op 7 Febr. weer een SMELLEKEN bij Zoutkamp.

Op 11 April zong de BOOMKLEVER in het Sterrebos in Groningen. Het is wel merkwaardig dat deze vooruitgeschoven post zich nu al jaren lang hier heeft weten te handhaven. Ieder jaar weer vinden we hier 2 paartjes.

Op 9 Mei '54 zingt de GLANSKOP bij Roden. Op 10 Juni hoor ik dezelfde soort bij Grollo. Het schijnt dus dat de glanskop als broedvogel ook in Drente voorkomt.

Op 16 Mei '54 zien we een HAVIK boven het Noordlaarderbos. Hij komt hier de laatste jaren geregeld voor en in '47 heeft hij hier gebroed.

Op 4 Nov. '54 een NOTENKRAKER aan de Esserweg bij Groningen. In de volgende weken vertoonde hij zich (soms 2 ex.) op „De Wolf”. Merkwaardig dat hij in Maart 1955 weer op „De Wolf” verscheen, vermoedelijk op de terugreis.